

FUTUURI

2|2021

2 Trendejä ja unelmia – minne menet Euroopan maaseutu?
RURALIZATION-tutkimus- ja innovaatiohankkeessa pohditaan maaseudun uudistumista

3 Tulevaisuus(dentutkimu)s tietämisen tapojen välimaastossa
Strateginen ennakkoinnoin johtaminen -ohjelma alkaa syyskuussa 2021

4 Viimeisimmät julkaisut
STYLE-hankkeen politiikkasuositus
Kirjoittajakutsu Futuraan
Emeritaprofessori Sirkka Heinonen Tulevaisuuden tutkimuksen seuran kunniajäseneksi

KESÄKUUN KONFERENSSI TUO YHTEEN TULEVAISUUDENTUTKIJAT SEKÄ KOULUTUS- JA OPETUSALAN ASIAANTUNTIJAT

Tulevaisuuskonferenssi 2021 'Learning Futures – Futures of Learning' järjestetään tänä kesänä poikkeuksellisesti virtuaalisena tapahtumana, jonka ohjelmassa vuorottelevat innostavat pääesitykset, vuorovaikutteiset työpajat, erityissessiot, teema- ja posterisessiot – unohtamatta tietenkään tärkeintä eli verkostoitumista.

Kesäkuun tapahtuman päätteemoina tulevat olemaan oppimisen tulevaisuus ja tulevaisuusoppiminen. Kaksipäiväisen tapahtuman aikana tarkastellaan koulutuksen kehittämisen haasteita, tulevaisuusoppimista ja tulevaisuusluku-taitoa, oppimisympäristöjen digitalisoitumista, tulevaisuudessa tarvittavia kykyjä ja taitoja sekä pureudutaan oppimisteemaiseen tulevaisuudentutkimuksen teoriaan ja metodologiaan.

Tapahtuman pääpuhujiksi olemme saaneet kuusi asiantuntijaa, joiden herättelevissä puheenvuoroissa käsitellään moninäkökulmaisesti edellä mainittuja teemoja.

Tänä vuonna ohjelmassa on erityisen paljon vuorovaikutteisia tulevaisuustyöpajoja, joiden toteutus virtuaalisesti on kiinnostavaa. Osallistujat pääsevät näkemään, kokemaan ja testaamaan, millaisia uusia työkaluja on kehitetty osallistavuuden tueksi virtuaaliympäristöissä.

Tutustu tarkemmin ohjelmaan konferenssin verkkosivuilla. Osa esityksistä tullaan tallentamaan ja nämä materiaalit ovat osallistujilla käytössä virtuaalisella konferenssialustalla koko kesäkuu ajan.

Tervetuloa mukaan oppimaan uutta ja nostumaan tulevaisuudesta! ●

Teemasessiot

1. Rethinking learning in societal transformations
2. Futures research in learning and education
3. Futures literacy and anticipation
4. Research methods and theoretical approaches in futures studies
5. Futures education and learning: pedagogy, skills and competences, forms of learning
6. Digitalisation of learning environments
7. Learning as a systemic capability: learning regions and innovation systems
8. Nature and environment in education: addressing sustainability and ecological pressures
9. Societal transformation beyond learning

Erityissessiot

1. The future of learning, skills and work force in Finland until 2035

Opetushallituksen luotsaamassa sessiossa tarkastellaan tulevaisuuden koulutus-, osaamis- ja työvoimatarpeiden muutoksia ja vaatimuksia vuoteen 2035 mennessä.

2. Beyond Industry 4.0 curriculum: Challenges of multi-contextual learning world

Sessiossa pureudutaan valmistavan teollisuuden murroksesta syntyviin oppimis- ja koulutushaasteisiin.

3. Sources and risks of digital transformation

Sessiossa tarkastellaan mahdollisuuksia ja riskejä, joita sisältyy yhteiskunnan digitaaliseen murrokseen.

4. Futures education in Finland: case studies

Sessiossa esitellään kolmen tapaustutkimuksen kautta ohjauksen ja opetuksen roolin muutosta siten, että se tukee oppijan osaamisidentiteetin kehittymistä ja antaa valmiuksia rakentaa omia yksilöllisiä reittejä tulevaisuuteen.

LEARNING FUTURES - FUTURES OF LEARNING

8.-9. kesäkuuta 2021

www.futuresconference2021.com

#futuresconference2021

Konferenssin järjestävät Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen kanssa yhteistyössä Tulevaisuudentutkimuksen Verkostoakatemia sekä Opetushallitus.

TRENDEJÄ JA UNELMIA – MINNE MENET EUROOPAN MAASEUTU?

RURALIZATION-nimisessä tutkimus- ja innovaatiohankkeessa pohditaan maaseudun uudistumista. Hanke saa rahoituksen Euroopan unionin H2020-puiteohjelmasta. Mukana on 18 osallistujaa 12 maasta. Tulevaisuuden tutkimuskeskus vastaa hankkeessa ennakoituvien pakettien ja uusien politiikkatoimien suunnittelusta.

Euroopan maaseutu on mosaiikki. Välimeren leppeät tuulet lehyttävät oliivipuita samaan aikaan kun Lapin kitukasvuisia kuusia painaa metrinen tykkylumi. Vapailla yhteismarkkinoilla toimivat niin läntisen Euroopan suurtilat kuin itäisen Euroopan miljoonat omavaratilat. Alueiden väliset kehittyneisyyserot ovat suuret, samoin elinkeinorakenteen erot. RURALIZATION-hankkeessa hahmotellaan Euroopan maaseutujen monia tulevaisuuksia.

Trendit

Hankkeen ennakoituvien pakettien tunnistettiin ja arvioitiin maaseutuun liittyviä megatrendejä, trendejä ja heikkoja signaaleja. Yhteensä 1560 tunnistettua trendiä tiivistettiin 60 trendikorttiin.

Megatrendit ovat tunnettuja, nykyistä maailman- ja talousmallia ylläpitäviä, toisintavia tai hitaasti muuttavia valtavirtoja: ikääntyvä väestö, globalisaatio, ilmastonmuutos, ruuan kasvava kysyntä jne.

Trendit edustavat eräänlaista nykyisen ja mahdollisen tulevan maailman- ja talousmallin välitilaa: vaihtoehdot ruokajärjestelmät, kiertotalous, digitaalinen talous, merkitys- ja elämystalous jne.

Heikot signaalit ovat muutosoireita, joista monet ilmentävät uutta maailman- ja talousmallia: kohtuutalous, ekokylät, opetusmaatilat, ruokaan liittyvä itsemääräämisoikeus, omavaraisuus jne.

Trendien kohtaanto eroaa alueiden välillä. Sama trendi – vaikkapa etätyö – voi saada erilaisia ilmentymiä ja vaikutuksia eri alueilla muun muassa organisaatiokulttuurin, tietoliikenneyhteyksien ja elinkeinorakenteen myötä. Lisäksi myös trendeillä on elinkaari: jokainen trendi päättyy joskus, myös kaupungistuminen. Osa heikoista signaaleista kuolee, osa kasvaa trendeiksi ja edelleen megatrendeiksi. Pystymme kuitenkin havainnoimaan trendejä vain nykyisyyden tarkkailupisteestä käsin.

Unelmat

Tulevaisuuden tutkimuskeskus on kartoittanut 18–30-vuotiaiden nuorten tulevaisuuden unelmia aiemmin vuosina 2014 ja 2017. Nyt konsepti laajennettiin kymmeneen maahan. Nuorilta kysyttiin unelmien toimeentulo-, asumis- ja elämäntapareseptejä sekä niiden toteutumisen esteitä. Kymmenellä kielellä toteutettuihin kyselyihin vastasi 2.208 nuorta. Vastaajat eivät ole edustava otos ikäryhmästä.

Tulosten perusteella erityisesti kaupunkien läheinen maaseutu ja harvaan asuttu maaseutu kiinnostavat nuoria. Tulos on samansuuntainen kuin aiemmissa suomalaisissa kyselyissä. Kaikenlaiset alueet ovat kuitenkin nuorten unelmien kohteina eli kaikenlaisilla alueilla on tulevaisuus. Kullakin aluetypillä on omat vetovoimatekijänsä.

Unelmat noudattavat elinkaarimallia: ikähaitarin nuorempi pää unelmoi yleisemmin kaupunkitulevaisuuksista ja varttuneempi nuorisomaaseututulevaisuuksista. Unelmien toteutumisen esteet liittyvät kaupunkitulevaisuuksissa yleisemmin nuoreen henkilöön itseensä ja maaseututulevaisuuksissa yhteiskuntaan. Kohtuullisuus näyttäytyy läpileikkaavana teemana nuorten unelmissa.

Ketä kiinnostaa?

Lisäaineisia tulevaisuuden keinovalikoimaan haetaan case-tutkimuskohteista, joissa on tehty kiinnostavia toimenpiteitä maaseudun väestö- ja elinkeinorakenteen hyväksi. Maaseutu on lähellä meitä. Yksi case-kohdealueistamme on Uusimaa. Suomen tiheimmin asutussa maakunnassakin 85 % maapinta-alasta on metsää ja peltoa. Maaseudun toiminnoissa on lopulta kyse elämän perusedellytysten tuottamisesta. Sikäli sen tulevaisuus kiinnostanee meitä kaikkia. ●

RURALIZATION-hankkeen ennakoituvien raportit ovat luettavissa verkossa: <https://ruralization.eu/deliverables-and-project-publications/>

Welcome to the online conference

RURAL AND URBAN FUTURES – PLACE-BASED CHALLENGES AND SOLUTIONS

10 June 2021

Alternative place-based futures • Trends and places • Agency in designing and implementing place-based futures • Young people and the place-based futures • Sustainability transition and place-based natural resources • and much more

The Rural and Urban Futures conference will create a cross-disciplinary platform where the participants can virtually meet, discuss and share insights concerning place-based futures. The program will consist of keynote lectures and parallel sessions.

Three thematic workshops are organised as a pre-event of the conference on 9 June: "Futures of Rural Employment" • "Futures of Rural Land Use and Access to Land" • "Agency in Creating Positive Rural Futures"

The conference is free of charge. Read more and register:

www.rufus2021.eu

Tutustu trendikortteihin: www.ruraltrends.eu

TULEVAISUU(DENTUTKIMU)S TIETÄMISEN TAPOJEN VÄLIMAASTOSSA

Tieteidenvälisyydellä tarkoitetaan eri alojen tietoa, teorioita, käsitteitä ja menetelmiä hyödyntävää toimintaa. Koska tulevaisuus on aiheena loputtoman monitahoinen, on tulevaisuudentutkimus erilaisia näkökulmia yhteen kokoava tiedonala.

Yliopistonlehtori Katriina Siivosen mukaan tulevaisuudentutkimuksen rikkaus ja haaste on sen laaja epistemologinen pohja. Alan ytimessä yhdistyvät erilaiset tietämisen tavat.

Futures studies -maisteriohjelman jokaisella opiskelijalla on opintoja jostain muusta pääaineesta, sillä tulevaisuudentutkimuksesta ei voi suorittaa alempaa korkeakoulututkintoa Suomessa. Siivonen näkee, että jokaisella opiskelijalla on oikeus erikoistua tiettyyn menetelmään tai epistemologiaan. Tällöin tarvitaan opettajia, jotka voivat auttaa opiskelijoita tieteidenväliseen yhteistoimintaan avaamalla ja tekemällä ymmärrettäväksi erilaisia lähestymistapoja: ”Opetuksessa keskeinen tulevaisuudentutkijoiden osaamistavoite on tietoinen tilan tekeminen jokaisen näkemisen tavan omanlaisuudelle vaikka se ei kytkettyisi suoraan omaan erikoistumisalaan.”

Tulevaisuudentutkimuksen tohtorikoulutettava Morgan Shaw tarkastelee väitöstyönsään ekososiaaliseen uudistamiseen liittyviä tulevaisuuskuvitelmia. Osa hänen tutkimuksensa keskeisistä käsitteistä juontuu humanistisen ympäristöntutkimuksen kirjallisuudesta. Ne auttavat Shaw'ta ymmärtämään paremmin ihmisen ja toisten lajien välisiä suhteita sekä probletoimaan omaa tiedonalaansa. ”Tulevaisuudentutkimus on luonnollinen paikka tutkimukselleni. Ilman muita vaikutteita työni olisi kuitenkin hyvin erilainen”, kertoo Shaw.

Tutkijoiden yhteistyö

Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen Tampereen toimiston aluepäällikkö Jarmo Vehmas

on seurannut keskustelua alojen välisistä suhteista 1990-luvun alusta asti, jolloin hän julkaisi lisensiaattityön tieteidenvälisestä energiatutkimuksesta. Keskustelun taustalla vaikutti kaksi päämotiivia: ”Haave tieteiden ykseydestä ei varsinaisesti ottanut tuulta alleen. Sen sijaan ajatus siitä, ettei yksi tieteenala riitä vastaamaan laajoihin yhteiskunnallisiin ongelmiin, on edelleen voimissaan.” Moninäkökulmaiseen tulevaisuudentutkimukseen jalkimmainen lähestymistapa sopii Vehmoksen mielestä mainiosti. Koska alan tutkijoilla on useita erilaisia taustoja, on myös tieteidenvälinen toiminta luontevaa.

Erilaiset tutkimushankkeet ovat tieteidenvälisen toiminnan luonteva ilmentymä. Tutkimuspäällikkö Ira Ahokas tutkii arkieläkuntaa ja kestäväen kasvua Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamassa STYLE-hankkeessa, yhdessä yli 30 muun tutkijan kanssa.

Työtä tehdään monitieteisesti, eli kunkin tieteenalan sisällä sekä tieteidenvälisesti, eli niiden välisillä rajapinnoilla. Tällöin esimerkiksi samasta tutkimuskohteesta eri menetelmin kerätyt aineistot yhdistetään ja niitä tarkastellaan yhdessä. ”Tieteidenvälinen tutkimus on monitieteistä tutkimusta työläämpää, mutta vain yhdessä kykenemme selittämään kompleksista tutkimuskohdetta paremmin”, kertoo Ahokas. Hänen mukaansa tieteidenvälinen tutkimus vaatii tekijöiltään vastavuoroista ymmärrystä ja luottamussuhteen. Tutkimuksen suunnittelu yhdessä vie aikaa, eikä yhteistyön alussa ryhmällä ole välttämättä edes jaettava käsitteistöä.

Tulevaisuus vuorovaikutuksessa

Katriina Siivonen muistuttaa, että näkemykset, teorit, käsitteet ja tieteenfilosofiset tuulet ovat aina virranneet yli tieteenalojen rajojen. ”Ajatus tiukasta yksitieteisyydestä on harhaa. On asetettava vuorovaikutukseen.”

STYLE-hankkeessa yhteistyötä tehdään myös akateemisen yhteisön ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa, jotka osallistuvat tutkimuksen suunnitteluun sekä tulosten hyödyntämiseen. ”Käytännössä ongelman ratkaisun avaimet ovat usealla yhteiskunnallisella toimijalla. Lisäämme heidän välistä yhteisymmärrystä luomalla yhteisiä tiloja keskustelulle”, selvittää Ahokas.

Opettaessaan Siivonen kehottaa opiskelijoita tuomaan mukaan työelämäasiantuntijuitaan sekä tietämisen tapoja heidän aikaisemmista tutkinnoistaan: ”Tulevaisuudentutkijan on oltava valmis tuottamaan tietoa monialaisessa ympäristössä. Tämä on alamme ydin, jota ilman sitä ei olisi olemassa.” ●

Tule mukaan Strateginen ennakoinnin johtaminen -ohjelmaan - vaikuttavaa ennakointi- ja strategiatyöskentelyä sekä osallistavaa prosessijohtamista

Tulevaisuuden tutkimuskeskus on mukana toteuttamassa Turun yliopiston TSE exen 'Strateginen ennakoinnin johtaminen' -ohjelmaa.

Ohjelma antaa sinulle ja organisaatiollesi valmiuksia vastata muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Saat käytännön osaamista systemaattisen ja dynaamisen ennakoinnin hyödyntämisestä osana organisaation strategista suunnittelua ja päätöksentekoa.

Ohjelma koostuu visionäärisen johtamisen koulutuspäivistä sekä strategisen ennakoinnin opintoista ja asiantuntija-alustuksista. Se sisältää lisäksi oman organisaation

ennakoinnin haasteisiin pureutuvan tulevaisuustyön.

Ohjelman hyödyt

- Avartaa tulevaisuusajattelua ja vaihtoehtoisten tulevaisuuksien näkemistä
- Vahvistaa strategiaosaamista ja konkreettista strategiatyöskentelyä
- Luo innovatiivista ja visionääristä kehittämistä
- Syventää systemaattista ennakointiosaamista päätöksenteossa
- Tukee dynaamisen ennakoinnin soveltamista omaan toimialaan ja organisaatioon

TSE ex Strateginen ennakoinnin johtaminen -ohjelman suorittaneella on mahdollisuus suorittaa ennakointiosaamisen sertifiointi Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen toteuttamana.

Ohjelma alkaa 29.9. ja päättyy 20.1.2022.
Hinta 6 800 € (+alv 24 %).

Lisätietoja ja ilmoittautuminen

Miia Tammisto-Lehtinen
miia.tammisto-lehtinen@utu.fi
puh. 050 573 3671
utu.fi/exe

TURUN
YLIOPISTO

VIIMEISIMMÄT JULKAISUT

Lauraéus, Theresa – Tinnilä, Markku & Kai-vo-oja, Jari (2021) Suomen tulevaisuuden kasvu- ja liiketoimintapotentiaalit. Teknologiakehitys ja innovaatioiden uudenlaiset käyttömahdollisuudet kuluttajille ja liiketoiminnalle. Tutu eJulkaisuja 2/2021, 79 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-249-558-7>

Ahvenharju, Sanna – Lalot, F. – Minkkinen, Matti & Quiamzade, A. (2021) Individual futures consciousness: Psychology behind the five-dimensional Futures Consciousness scale. *Futures*, Vol. 128. <http://dx.doi.org/10.1016/j.futures.2021.102708>

Korkeakoski, Mika – Mentula, M. – Vähäkari, Noora – Luukkanen, Jyrki – Kaivo-oja, Jari – Alexeeva, A. – Chea, E. – Va, D. – Kallio, M. & Hogarth, N. (2021) Situation analysis of energy use and consumption in Cambodia: household access to energy. *Environment, Development and Sustainability*. <https://doi.org/10.1007/s10668-021-01443-8>

Latvala-Harvilahti, Pauliina (2021) Kulttuuriperinnöt kestävän tulevaisuuden avaimina. Taustaselvitys kulttuuriperintöstrategian laatimisen tueksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja. urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-889-2

O'Mahony, Tadhg (2021) Cost-Benefit Analysis and the environment: The time horizon is of the essence. *Environmental Impact Assessment Review*, Vol 89. <http://dx.doi.org/10.1016/j.eiar.2021.106587>

Reiman, A. – Kaivo-oja, Jari – Parviainen, E. – Takala, E.-P. & Lauraéus, Theresa (2021) Human Factors and Ergonomics in Manufacturing in the Industry 4.0 Context – A Scoping Review. *Technology in Society*, Vol. 65, May 2021. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2021.101572>

Santaoja, Minna (2021) The Intertwined Past, Present, and Future of Local Natural History Museum and Amateur Naturalism in Tampere, Finland. *Curator: The Museum Journal*, Vol. 64, No 1. <http://dx.doi.org/10.1111/cura.12398>

Vahtikari, T. – Kivilaakso, A. & Latvala-Harvilahti, Pauliina (2021) Kaupunki, kulttuuriperintökokemus ja osallisuus. Teoksessa Vahtikari, Ainiola, Kivilaakso, Olsson & Savolainen (toim.) Humanistinen kaupunkitutkimus. Vastapaino.

Villman, Tero (2021) In transition: Passenger Cars in Finland 2020–2030. In Nemilentsev, M. – Kujanpää, J. & Kettula, J. (eds) Research on Current and Development Needs in the Automotive and Motorsport Industry. XAMK Research 17, p. 10–48. www.theseus.fi/handle/10024/494209

POLITIIKKASUOSITUS

Lihassoimaa kaupunkiliikenteeseen – suosituksia kävelyn, pyöräilyn ja muiden aktiivisten ja kestävien kulkutapojen edistämiseksi

Liikunnallinen elämäntapa kestävän kasvun aikaansaajana (STYLE) -tutkimushankkeen tutkijat esittävät suosituksia, miten tavoitella päästövähennyksiä ja edistää lihasvoimaista kaupunkiliikennettä – kävelyä, pyöräilyä ja muita aktiivisia ja kestäviä kulkutapoja.

Ympäristö-, liikenne- ja liikuntapolitiikan risteyksestä lähtevä ajattelu osoittaa, että liikenteen päästövähennyksistä saavuttaminen edellyttää konkreettisten paikallisten ratkaisujen ohella myös laajempaa muutosta yhteiskunnan eri sektoreita koskevassa politiikkateossa ja hallinnossa.

Lue suositus tutkimushankkeen sivuilta: www.styletutkimus.fi/wisdom-letter-210421

EMERITAPROFESSORI SIRKKA HEINONEN TULEVAISUUDEN TUTKIMUKSEN SEURAN KUNNIAJÄSENEKSI

Tulevaisuuden tutkimuksen seuran hallitus on kutsunut FT, emeritaprofessori Sirkka Heinosen kunniajäsenekseen. Nimitystä perustellaan Heinosen merkittävällä vaikuttamisella tulevaisuustutkimuksen kehittämiseen ja hyödyntämiseen niin Suomessa kuin myös kansainvälisesti.

Tieteentutkimuksen ja opetuksen ohella Sirkka Heinonen on ollut aktiivisesti vaikuttamassa suomalaisen tulevaisuuspolitiikkaan. Kotimaisen toiminnan lisäksi hän on kansainvälisesti arvostettu tulevaisuustutkija. Vuonna 2005 Heinonen valittiin ensimmäisenä suomalaisena naisena Rooman klubin jäseneksi. Vuodesta 2001 lähtien hän on toiminut mukana maailmanlaajuisen Millennium-projektin Helsingin noodissa. Heinonen on uranuurtaja muutoin vielä kovin miehisellä tieteenalalla ja näyttänyt inspiroivaa esimerkkiä etenkin seuraavan sukupolven futuristinaisille.

Sirkka Heinosen tutkimusalueita ovat olleet mm. teknologian ennakointi, kestävän kehityksen ja osaamisen yhteiskunta, kaupunkien ja rakentamisen sekä liikenteen tulevaisuus, sosiaalinen media ja työn tulevaisuus. Yhdistäen tutkimusteemoihinsa tulevaisuustutkimuksen menetelmien hyödyntämisen, hän on toiminut monien nuorten tutkijoiden innostavana ja kannustavana opettajana. Eläkkeelle siirtyminen ei ole vähentänyt Heinosen aktiivista toimintaa tutkijana, opettajana ja kannustajana. ●

KIRJOITAJAKUTSU

Tulevaisuuden tutkimuksen seuran julkaiseman Futura 4/2021 -lehden teemana on kriisitietoisuus ja tulevaisuusresilienssi.

Teemanumerossa tarkastellaan monipuolisesti ja laaja-alaisesti kriisitietoisuutta ja tulevaisuusresilienssiä eli kykyä selviytyä kriiseistä. Nämä ovat ennakoinnissa ja tulevaisuudentutkimuksessa yhä tärkeämmäksi nousevia strategisia osa-alueita ja osaamisen kehittämisen lajeja. Kriisit ovat olleet osa yhteiskuntien elämää niin ennen, nyt kuin tulevaisuudessakin.

Vierailevina päätoimittajina toimivat emeritaprofessori Sirkka Heinonen (Turun yliopisto) ja apulaisprofessori Saija Toivonen (Aalto-yliopisto). Vertaisarvioitavien artikkeleiden määräpäivä on 15.9. (abstraktit 15.6.) ja muiden tekstien 1.10.

Lue lisää seuran verkkosivuilta: www.tutuseura.fi/seura/futurinfo/2-2021/

Tulevaisuuden tutkimuskeskus on vuonna 1992 perustettu asiantuntijaorganisaatio, joka toimii Turun yliopiston kauppakorkeakoulun ainelaitoksena. Keskus tarjoaa asiakkailleen ajantasaista, käytäntöön sovellettavaa tulevaisuudentutkimuksen asiantuntemusta. Turussa, Helsingissä ja Tampereella sijaitsevilla toimipisteillä työskentelee 50 henkilöä.

Futuuri on keskuksen asiakastiedote, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Tietosuojailmoitus ty.fi/tietosuoja-futuuri

ISSN 1795-9462

Taitto Anne Arvonen

Toimituskunta Anne Arvonen, Hanna-Kaisa Aalto, Juha Kaskinen, Ville Lauttamäki, Marjukka Parkkinen ja Noora Vähäkari

Painos 700 kpl, AS Spin Press

Palautte, tilaukset, peruutukset ja osoitteenmuutokset ty.fi/tilaa-futuuri